

จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์*

Ethics In the Work of Volunteer: Rescue Dharma Rasami Maneerat

กิตติพงษ์ บุรณเฉลิมพงศ์**

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหลักจริยธรรมในการทำงานของอาสาสมัคร ปัญหาทางจริยธรรมในการทำงานของอาสาสมัคร และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัยมูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์ จำนวน 11 คน และบุคลากรที่มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 คนซึ่ง สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยธรรมในการทำงานอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ที่เป็นอาสาสมัครกู้ภัย ต้องสร้างจิตสำนึก

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์ สาขาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต่อตนเองในเรื่องความเสียสละอย่างจริงใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ตระหนักในเรื่องคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี กตัญญูอดทน มีความรู้และความรอบคอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน อย่างเคร่งครัด ไม่ถือตัว ไม่วางอำนาจ ให้ผู้อื่นยำเกรง

2. ปัญหาทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครกัญญา ได้แสดงความเห็นว่า จะต้องช่วยกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานกัญญา โดยจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือให้แก่ประชาชน ในการแสดงความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งมาจากต่างพ่อ ต่างแม่ ต่างความคิด ต่างการศึกษาซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนปฏิบัติงาน ปัจจุบันมีอาสาสมัครจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเห็นว่ามีเงินเดือนและค่าเบี้ยเลี้ยงต่างๆ มีตำแหน่งหน้าที่ มีเครื่องแบบ เป็นความโก้ วางอำนาจให้ผู้อื่นยำเกรง บางคนแต่งกาย พูดจาไม่สุภาพ ซึ่งแตกต่างจากแต่ก่อน บุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครจะทำด้วยใจที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และพบว่าอาสาสมัครบางคนมีอายุน้อยขาดวุฒิภาวะในการปฏิบัติงานที่จะต้องอาศัยการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือชีวิต

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวแก้ไขปัญหาทางจริยธรรม ได้เสนอแนะดังนี้ ผู้ที่เป็นอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทน มีเวลา มีใจรัก มีความรับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต้องมีการเตรียมความพร้อม มีการฝึกอบรมวิธีการทำงาน ฝึกปฏิบัติวิธีการใช้อุปกรณ์การทำงาน และเรียนรู้อยู่เสมอ สร้างจิตสำนึกให้กับอาสาสมัครมากขึ้น โดยอาสาสมัครทุกคนควรได้รับการอบรมหลักจริยธรรมวิชาชีพและต้องมีเมตตาธรรม ควรกำหนดกฎเกณฑ์ บทลงโทษของอาสาสมัครที่กระทำผิด ฝึกปฏิบัติธรรมให้รู้ถึง ชั่วดี บาปบุญคุณโทษ

Abstract

The objectives of this research are study of ethics in the work of volunteer, ethical problem in the work of volunteer and suggestions of solution about ethical problem in The Rescue Dharma Rasami Maneerat Foundation by interview from personnel who directly and non - directly related to the rescue foundation. The results are summarized as follows.

1. The opinion about ethics in the work of volunteer in the rescue foundation, for example the volunteer must create consciousness about sacrifice to public by themselves, realize to virtue, responsible to help the victims, honesty, harmony, brave, tolerate while working the volunteers should have the knowledge, wariness in their work and follow the rules of the rescue foundation.

2. The ethical problem in the work of volunteers, for example the volunteer must help to solve the image of honesty, show the reliability and sincerity to people while their working. Furthermore, the basic problems are the volunteer come from different family, thinking, education and culture so the volunteer need to prepared, training methods work, practice how to use the device to work before they go to work in real situation. Nowadays amount of volunteer are increasing because they think the rescue foundation has a job, salary, allowance, uniform to them. Some volunteer wear uniform disheveled and show the power over people unlike the past people came to volunteer to do it with sacrifice to public and some young volunteer have less experience and maturity to decide to support life in real situation.

3. The suggestions of solution about bad ethical behavior problem, for example the volunteer must sacrifice, tolerate, have free time, be extremely fond of responsible to help the victims. Need to be prepared, training methods work, practice how to use the device to work and learn always. Create more consciousness for volunteers. Should train about professional of ethics and have mercy. Should stipulate penalties for the volunteer who perpetrators. Practice the dharma to learn about goodness, wicked, sin, fortune, merit and punishment.

บทนำ

สังคมปัจจุบันประชาชน จะเผชิญปัญหาสาธารณภัยที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินประชาชนหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุดังกล่าวนั้นก็คือมูลนิธิอาสาสมัครกู้ภัยซึ่งมีหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่างๆ โดยอาสาสมัครกู้ภัยจะต้องมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รู้จักประเมินสถานการณ์ผู้ได้รับบาดเจ็บ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหรือผู้ประสบอุบัติเหตุอย่างถูกหลักวิธี การนำผู้ป่วยส่งต่ออย่างไรให้ถูกต้อง มีทักษะในการค้นหา เข้าช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ สามารถนำผู้ประสบเหตุส่งสถานบริการสาธารณสุขได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย

เนื่องจากที่ผ่านมาจะพบปัญหาการขาดจริยธรรมของอาสาสมัครกู้ภัยเกิดขึ้นเสมอในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ปัญหาการลักทรัพย์ ยกตัวอย่างเช่น เวลาที่มีอุบัติเหตุรถยนต์ บางครั้งอาสาสมัครที่มาถึงก่อน จะเก็บทรัพย์สินในรถ และในตัวผู้บาดเจ็บ ซึ่งบางครั้งยังทำร้ายผู้บาดเจ็บอีกด้วย หรือเวลาเกิดเพลิงไหม้ บางครั้งอาสาสมัครจะหยิบฉวยทรัพย์สินในสถานที่เกิดเหตุขณะ

ช่วยเหลือ อีกทั้งยังพบปัญหาการแย่งผู้บาดเจ็บหรือศพ บางครั้งเมื่ออาสาสมัครจากคนละมูลนิธิไปถึงที่เกิดเหตุพร้อมกัน จะมีการแย่งผู้บาดเจ็บ ซึ่งบางครั้งก็เป็นความขัดแย้งรุนแรง สาเหตุที่มีการแย่งกันเช่นนี้ส่วนหนึ่งอาจมาจากการมีผลประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ในด้านปัญหาทางนิติเวช ในกรณีมีการก่อเหตุอาชญากรรม อาสาสมัครมีความรู้ทางนิติเวชไม่เพียงพอในการเก็บศพ ทำให้ทำลายหลักฐานทางคดีสำคัญบางอย่างไปทั้งๆ ที่ในการสอบสวนคดีนั้น หลักฐานพยานทั้งวัตถุและสิ่งแวดล้อมย่อมมีผลต่อรูปคดีทั้งสิ้น ดังกองการพิสูจน์หลักฐานกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้หลักฐานต่างๆ ในสถานที่เกิดเหตุได้รับความเสียหายเมื่อมีเหตุเกิดขึ้นว่าเกิดจากบุคคลหลายฝ่ายเข้าไปในสถานที่นั้น เช่น ตำรวจท้องที่ ตำรวจกองปราบ นักหนังสือพิมพ์และคนของมูลนิธิต่างๆ เป็นต้น ในบางครั้งเจ้าหน้าที่เก็บศพมีความล่าช้าในการเก็บศพทำให้แพทย์ประเมินระยะเวลาที่เสียชีวิตใกล้เคียงกับความจริงได้ลำบาก และการเคลื่อนย้ายศพ ในประเทศไทยพนักงานสอบสวนและแพทย์ให้ความสนใจในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุน้อยมากส่วนใหญ่มักให้มูลนิธิต่างๆ ซึ่งขาดความรู้ไปดำเนินการเมื่อมีการพบศพจึงเป็นสาเหตุให้มีข้อผิดพลาดในการสรุปประเด็นของการตายผิดธรรมชาติอยู่บ่อยๆ และยังพบเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติต่อศพ เช่น ในบางกรณีจะเห็นภาพศพของสตรีที่ถูกฆาตกรรมในสภาพเปลือยกาย การที่มูลนิธิจัดการเก็บศพจะมีส่วนรับผิดชอบด้วยเพราะเมื่อพิจารณาจะเห็นว่าผ้าห่อศพที่ถูกแกะออกมาเพื่อถ่ายรูป การที่มูลนิธิยอมให้ทำเช่นนั้นอาจเป็นการไม่เคารพผู้เสียชีวิต

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในมูลนิธิธรรมวัดมีมติรัตน์ จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องจริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมูลนิธิธรรมวัดมีมติรัตน์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นและมุมมองในด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงานกู้ชีพของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัยธรรมวัดมีมติรัตน์ ว่ามีพฤติกรรมทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด อันจะนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานอาสาสมัครให้มีประสิทธิภาพสามารถช่วยเหลือสังคมให้เป็นไปตามปณิธานที่แท้จริงของอาสาสมัครเหล่านี้ต่อไป

วิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างคือ ตัวแทนบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ และบุคลากรที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ กลุ่มประชากรที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ซึ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 4 คน และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 7 คน และกลุ่มที่เป็นบุคลากรที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ จำนวน 8 คน รวมประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 19 คน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ และผู้ปฏิบัติงานที่ในมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ พบว่าผู้บริหารของมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 4 ปี รองลงมา 3 และ 2 ปี ตามลำดับ มีตำแหน่งงานในปัจจุบัน ดังนี้ ประธานมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ ประธานหน่วยกู้ภัยมังกรมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ เลขาธิการหน่วยกู้ภัยมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ และรองประธานส่วนงานอาสาสมัครกู้ภัยมังกรมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ในมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชายมีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 20 ปี รองลงมา 15 10 3 และ 2 ปี ตามลำดับ มีตำแหน่งงานในปัจจุบัน ดังนี้ ครูฝึกปฏิบัติการพิเศษ ครูฝึกกู้ภัยทางน้ำ หัวหน้าฝ่ายกำลังพลกู้ภัยมังกรมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ รองประธานกู้ภัยมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการและการติดต่อสื่อสารศูนย์วิทยุ มูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ รองประธานหน่วยกู้ภัยมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ ดารานักแสดงอาสาสมัครกู้ภัยมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ และอาสาสมัครกู้ภัยมังกรมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์

ข้อมูลทั่วไปของบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีมติรัตน์ พบว่าเป็นเพศชาย 4 คน และเป็นเพศหญิง 4 คน มีตำแหน่งงานในปัจจุบัน ดังนี้คือ

เจ้าของสถานบันเทิงแกแลคซี่บางแสน ผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย สาขาชลบุรี ผู้จัดการพัฒนาธุรกิจบริษัท แอล เอ็ม จี ประกันภัยจำกัด สาขาชลบุรี พนักงานสอบสวน สป.3 แพทย์ประจำบ้านห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลชลบุรี พยาบาลวิชาชีพ ห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลชลบุรี และอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนชลกันยานุกูลชลบุรี

ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์

1.1 ก่อนปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรม การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น เทคนิคการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การวินิจฉัยอาการของผู้ประสบเหตุในกรณีต่างๆ การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุติดภายใน การบริหารเกี่ยวกับมูลนิธิ การอบรมการแพทย์ฉุกเฉิน (สาธารณสุข) การอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การบรรเทาสาธารณภัย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อบรมขั้นช่วยเหลือขั้นสูง การอบรมการดำน้ำในทะเล การปฏิบัติการณ์ได้น้ำ การผจญเพลิง อบรมตามหลักสูตรกระทรวงสาธารณสุข กำหนด

1.2 สิ่งที่เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์มาปฏิบัติงานนี้ คือ การที่เห็นผู้ประสบเหตุที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ร้องขอความช่วยเหลือด้วยความเจ็บปวด แต่ไม่มีใครช่วย ต้องรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานสาธารณสุข โดยคิดว่าถ้าบุคคลเหล่านั้นเป็นญาติพี่น้องของเราบ้างก็ทั้งเคยได้รับอุบัติเหตุตอนเด็ก จึงเป็นแรงบันดาลใจให้อยากช่วยเหลือสังคมช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ช่วยส่งเสริมกิจกรรมสาธารณสุข และร่วมมือกับองค์กรอื่นในการสร้างสาธารณประโยชน์ เห็นประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์ ก็ทั้งเคยช่วยเหลืองานของศาลเจ้าหน้าจาทู้อ้อย อยู่แล้วเมื่อมีการตั้งมูลนิธิธรรมวศิมมีณิรัตน์ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับภัยต่างๆ จึงอยากเข้ามาช่วยงาน โดยคิดว่าเราต้องทำด้วยความเต็มใจ การช่วยเหลือผู้อื่นเปรียบเสมือนเป็นการทำบุญแก่ประชาชน

โดยแท้จริง และอยากทำโดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ เป็นการได้รับความสุขทางใจ นอกจากนี้อาสาสมัครบางคนมีความรู้ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด การกระโดดร่ม ครุฝึกทางน้ำ จึงอยากนำความรู้ที่มีมาใช้ประโยชน์ในการกู้ภัยและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นด้วย อยากช่วยเหลือสังคม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ ต้องการทำสร้างกุศล คิดว่างานอาสาสมัครเป็นงานที่ทำหาย เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้ช่วยเหลือผู้อื่นทำให้มีความสุข

1.3 เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ มีความคิดเห็นต่องานอาสาสมัครกู้ภัยว่า เป็นงานที่มีเกียรติ เป็นงานที่ทำหายมากในการได้ช่วยเหลือผู้อื่น ได้รับมิตรชอบชีวิตผู้อื่น การได้ช่วยเหลือชีวิตคนๆ หนึ่งให้มีชีวิตรอดอยู่ได้นับเป็นมหากุศลที่ทำที่เปรียบไม่ได้ เป็นงานที่ต้องเสียสละอย่างแท้จริง เป็นการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ให้กับปวงชน เป็นการอุทิศตนให้แก่สังคม แต่คนส่วนใหญ่มักมองไม่ค่อยเห็นและมักจะมีมุมมองในทางที่ไม่ดี ไม่มีเกียรติ แต่พวกเขาก็ภูมิใจในการที่ได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของมูลนิธิในการช่วยเหลือคนที่ประสบอุบัติเหตุต่างๆ มีผู้เสียสละสมัครเข้าร่วมทำงานให้แก่มูลนิธิจำนวนมาก เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นการสร้างกุศล เป็นงานอิสระ แต่ต้องมีความรับผิดชอบสูง เพราะทุกคนที่มีค่าสำหรับความรอดชีวิต และทรัพย์สินของผู้ประสบอุบัติเหตุ เป็นงานสำหรับบุคคลกล้าหาญ ต้องมีความรู้ความสามารถในการช่วยชีวิตคนอย่างถูกต้องและจริงจัง ต้องทำงานด้วยความอดทนและแรงกดดันจากสังคม ต้องพบกับผู้เสียชีวิต ภาพผู้ประสบอุบัติเหตุที่ไม่น่าดู ภาพของผู้ที่พบกับความสูญเสีย ได้แก่ การเกิดไฟไหม้ ฯลฯ

2. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยธรรมในการทำงานอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัยว่า ผู้ที่เป็นอาสาสมัครกู้ภัย ควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนด้วยใจรัก เต็มใจ เสียสละเพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่ถือตัว ไม่วางอำนาจ

ให้ผู้อื่นยากแกรง ปฏิบัติตามกฎระเบียบของอาสาสมัครอย่างเคร่งครัด คล่องแคล่ว รวดเร็ว ปลอดภัย และถูกต้องตามหลักปฏิบัติเบื้องต้นโดยให้บริการที่เกิน คาดหวัง ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี มีความเสียสละ ต่อผู้อื่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรู้และความรอบคอบในการ ปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญขั้นที่ต่อสังคมรอบข้างทั้งในเวลาปฏิบัติงานและเวลา ปกติ ให้ความสำคัญในด้านความซื่อสัตย์ ที่เที่ยงตรง มีคุณธรรมประจำตน โดย ต้องสร้างจิตสำนึกต่อตนเองและผู้อื่นในเรื่องความเสียสละอย่างจริงจัง เพื่อ ประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยกู้ภัย ตระหนักในเรื่องคุณธรรมเป็นสำคัญ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี กล่าวหาญ อดทน พึงคิดอยู่เสมอว่าบุคคลที่เราไปช่วย เขาประสบกับ เควาะห์กรรม ไม่ควรไปซ้ำเติม การเป็นอาสาสมัครกู้ภัยเป็นการสร้างความดีต่อ เพื่อนมนุษย์ สิ่งที่ได้รับคือความสุขใจ

3. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และผู้ปฏิบัติ หน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมวัดมีฯ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางจริยธรรมในการปฏิบัติงาน อาสาสมัครกู้ภัยว่า ก่อนอื่นจะต้องช่วยกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ใน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานกู้ภัย จะเห็นได้จากการพบว่ามีชาว การลักขโมยทรัพย์สินของผู้ประสบอุบัติเหตุ การปิดความรับผิดชอบ โดยจะต้อง สร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือให้แก่ประชาชน ในการแสดงความบริสุทธิ์ ใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เป็นการช่วยเหลืออย่างจริงใจ ไม่ใช่เป็นการ ซ้ำเติม นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งมาจากต่างพ่อ ต่างแม่ ต่างความคิด ต่างการศึกษา อาสาสมัครบางคนยังขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้น ความซื่อสัตย์ แต่ก็แยกแยะได้ยาก เนื่องจากอาสาสมัคร มีจำนวนมาก สิ่งที่จะช่วยได้ก่อนเข้ามาปฏิบัติงานควรจะต้องสร้างจิตสำนึกแก่ อาสาสมัครในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ โดยจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมต่อวิชาชีพเพื่อสร้างจิตสำนึก ต่อตนเองในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้ภาพลักษณ์เกี่ยวกับจริยธรรมในทางลบ

ของอาสาสมัครกุ๊กชีพ เปลี่ยนไปไปในทางที่ดีซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น และความไว้วางใจแก่ประชาชนทั่วไปที่ประสบปัญหาได้ อาสาสมัครกุ๊กชีพบางคน คิดว่าการเป็นอาสาสมัครทำให้มีตำแหน่งหน้าที่ มีเครื่องแบบ เป็นความโก้ รู้สึกเท่ที่ วางอำนาจให้ผู้อื่นยำเกรง บางคนแต่งกาย พูดจาไม่สุภาพ การทะเลาะยกพวกตีกัน ปัจจุบันมีอาสาสมัครจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเห็นว่ามีเงินเดือนและค่าเบี้ยเลี้ยงต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากแต่ก่อน บุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัคร จะทำด้วยใจที่เสียสละ ทั้งเวลา แรงกาย แรงใจโดยไม่ได้ผลประโยชน์ตอบแทน บางคนมีอายุน้อยยังไม่มีวุฒิภาวะในการปฏิบัติงานที่จะต้องมีการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือชีวิต มูลนิธิอาสาสมัครกุ๊กชีพจึงควรมีการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก และให้การอบรมสมาชิกอาสาสมัครก่อนปฏิบัติงานโดยเน้นในเรื่องของการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ การสร้างจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ใช้สติปัญญาในการปฏิบัติงาน

4. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมศาสตร์มีณิรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมศาสตร์มีณิรัตน์ และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมศาสตร์มีณิรัตน์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมว่า ผู้ที่เป็นอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละอดทน มีเวลาให้กับงานนี้ มีใจรัก มีความรับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต้องมีความเตรียมความพร้อม มีการฝึกอบรมวิธีการทำงาน ฝึกปฏิบัติวิธีการใช้อุปกรณ์การทำงาน และเรียนรู้อยู่เสมอ สร้างจิตสำนึกให้กับอาสาสมัครมากขึ้น โดยให้เน้นเรื่องจริยธรรม และความห่วงใยบุคคลให้มากขึ้น รวมถึงประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องก็ควรจะทำให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเป็นหูเป็นตาโดยให้ช่วยแจ้งเหตุมายังมูลนิธิอาสาสมัคร ให้การอบรมเกี่ยวกับ ระเบียบ วินัย การรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา การเข้าถึงจิตใจคน จัดกิจกรรมหรือประชุมร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน

อาสาสมัครทุกคนควรมีการอบรมหลักจริยธรรมวิชาชีพ ต้องมีเมตตาธรรม ไม่ละเลยในการใช้วิชาชีพช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่แบ่งแยกผิวพรรณ เชื้อ

ชาติ ศาสนา หรือความเชื่อทางการเมือง ประพฤติปฏิบัติสิ่งดีงาม มีความ
ยุติธรรม ผู้นำทุกคนมีความเป็นกลาง และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยผู้ภัย
เพื่อจะได้มาปรับปรุงให้มูลนิธิเจริญก้าวหน้าต่อไป ควรจัดกิจกรรมร่วมกันใน
กลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ จัดอบรมให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึก
ควรกำหนดกฎเกณฑ์บทลงโทษของอาสาสมัครที่กระทำผิด ฝึกปฏิบัติธรรมให้
ถึงขั้นดี บำปวนุญคุณโทษ สร้างเสริมในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรู้รัก สามัคคี
คุณธรรม จริยธรรม แก่อาสาสมัครที่เข้ามาปฏิบัติงานให้แก่มูลนิธิหน่วยผู้ภัย
ให้เกิดเป็นนิสัย อยู่ในจิตสำนึกอยู่ตลอดเวลาที่ทำการปฏิบัติงาน เพื่อสร้าง
ความภูมิใจในหน้าที่และสร้างจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้มาก ควร
มีการตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางด้านจริยธรรม เชิญนักวิชาการที่มีความรู้เฉพาะมาให้
ความรู้กับอาสาสมัครที่มีความตั้งใจจริง เพื่อจุดประกายให้เกิดจิตสำนึก และ
สามารถเป็นตัวแทนในการเผยแพร่แนวทางจริยธรรม จากรุ่นสู่รุ่นได้และต้อง
ฝึกฝนคู่กับการสร้างระเบียบวินัย จึงจะได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตอาสาอย่าง
แท้จริง

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของ
มูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และ
บุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการ
อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และผู้ปฏิบัติ
หน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณัรรัตน์ และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมวัดมี
ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยธรรมในการทำงานอาสาสมัครในหน่วย
ผู้ภัย ว่าผู้ที่เป็นอาสาสมัครผู้ภัย ควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนด้วยใจรัก
เต็มใจ เสียสละเพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่ถือตัว ไม่วางอำนาจให้
ผู้อื่นยำเกรง ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของอาสาสมัครอย่างเคร่งครัด
คล่องแคล่ว รวดเร็ว ปลอดภัย และถูกต้องตามหลักปฏิบัติเบื้องต้นโดยให้

บริการที่เกินคาดหวัง ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรู้และความรอบคอบ ในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญพันธกิจที่ต่อสังคมรอบข้างทั้งในเวลาปฏิบัติงาน และเวลาปกติ ให้ความสำคัญในด้านความซื่อสัตย์ เทียบตรง มีคุณธรรมประจำ ตน โดยต้องสร้างจิตสำนึกต่อตนเองในเรื่องความเสียสละอย่างจริงจัง เพื่อ ประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เป็นที่ตั้ง และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของหน่วยผู้ภัย ดังที่วิลเบอร์ต อี. มัวร์¹ ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพ จะต้องยึดมั่นอยู่กับกฎเกณฑ์ของการประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติงานและให้บริการ ด้วยจิตสำนึกในวิชาชีพ ตระหนักในเรื่องคุณธรรมเป็นสำคัญ มีความซื่อสัตย์ สุจริต สามัคคี กล้าหาญ อดทน พึงคิดอยู่เสมอว่าบุคคลที่เราไปช่วย ต้อง ประสบกับเคราะห์กรรม ไม่ควรไปซ้ำเติม การเป็นอาสาสมัครผู้ภัยเป็นการสร้าง ความดีต่อเพื่อนมนุษย์ สิ่งที่ได้รับคือความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ ประเวศ วะสี² กล่าวว่า การทำงานของอาสาสมัครที่ยึดหลักธรรมะข้อสันโดษ เป็นที่ตั้งย่อมนำไปสู่ความสุขของอาสาสมัครเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วรณพร เพียรสาระ³ ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ อาสาสมัครมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ศึกษาเฉพาะกรณีอาสาสมัคร หน่วยบริการและ หน่วยผู้ภัย พบว่าบุคลากรที่ทำงานในด้านนี้ต้องยึดหลักการของมูลนิธิ ป่อเต็กตึ๊งที่ว่า จะยึดหลักปรัชญาทางพุทธศาสนาในเรื่องความเชื่อความ ศรัทธามาเป็นตัวชี้้นำในการทำงานของอาสาสมัคร ดังนั้น งานอาสาสมัครจึง ต้องอาศัยบุคคลที่มีความเสียสละทั้งกายและใจ ต้องเป็นผู้มีจิตศรัทธาที่จะ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแท้จริง อาศัยบุคคลที่มีความเสียสละทั้งกายและใจ ต้อง เป็นผู้มีจิตศรัทธาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างแท้จริง ทำงานอยู่บนรากฐานของ ความเชื่อความศรัทธา โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของสินจ้าง รางวัลใดๆ และเห็นว่าการสำคัญกว่าเงิน และสิ่งที่หวังคือ ความภาคภูมิใจ

¹ วริยา ชินวรรณ. *จริยธรรมในวิชาชีพ*. 2541. หน้า 1.

² ประเวศ วะสี. *อุดมคติของอาสาสมัคร: ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน*. 2533. หน้า 20.

³ วรณพร เพียรสาระ. *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ศึกษาเฉพาะกรณีอาสาสมัครหน่วยบริการและหน่วยผู้ภัย*. 2538.

รู้สึกว่าคุณเองเป็นบุคคลสำคัญและมีคุณค่าที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่มูลนิธิ และสังคมโดยตรง ถึงแม้ไม่ได้รับเงินเดือนก็ตาม

2. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมวัดมีณรัตน และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรมวัดมีณรัตน และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานอาสาสมัครกัญญาว่า ก่อนอื่น จะต้องช่วยกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในด้านความซื่อสัตย์ สุจริตในการปฏิบัติงานกัญญา จะเห็นได้จากการพบว่ายังมีข่าวการลักขโมยทรัพย์สินของผู้ระสบอุบัติเหตุ การบิดความรับผิดชอบ โดยจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือให้แก่ประชาชน ในการแสดงความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แท้จริง ศิริพานิช และ นงนุช ตันติธรรม⁴ ที่กล่าวว่า จรรยาบรรณของอาสาสมัครสิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกคนจะต้องมีอยู่เสมอไปในการทำงาน คือความกระตือรือร้น ความบริสุทธิ์ใจ และอุดมคติ ซึ่งการทำงานของอาสาสมัครต้องเป็นการช่วยเหลืออย่างจริงใจ ไม่ใช่เป็นการซ้ำเติม นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งมาจากต่างพ่อ ต่างแม่ ต่างความคิด ต่างการศึกษา อาสาสมัครบางคนยังขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้น ความซื่อสัตย์ แต่ก็แยกแยะได้ยาก เนื่องจากอาสาสมัครมีจำนวนมาก สิ่งที่จะช่วยได้ก่อนเข้ามาปฏิบัติงานควรจะเน้นในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ โดยจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อตนเอง ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้ภาพลักษณ์เกี่ยวกับจริยธรรมในทางลบของอาสาสมัครกัญญา เปลี่ยนไปในทางที่ดีซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น และความไว้วางใจแก่ประชาชนทั่วไปที่ประสบปัญหาได้ นอกจากนี้อาสาสมัครกัญญาบางคนคิดว่าการเป็นอาสาสมัครทำให้มีตำแหน่งหน้าที่ มีเครื่องแบบ เป็นความโก้ รู้สึกเท่ ว่างอำนาจให้ผู้อื่นยำเกรง บางคนแต่งกาย พูดจาไม่สุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย กาญจนสุด และสันต์ ใจยอดศิลป์⁵ ได้

⁴ แท้จริง ศิริพานิช และนงนุช ตันติธรรม. *คู่มือวิทยากรหลักสูตรการปฐมพยาบาลขั้นพื้นฐานสำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร*. 2542.

⁵ สมชาย กาญจนสุด และสันต์ ใจยอดศิลป์. *คู่มือเวชกรฉุกเฉินระดับพื้นฐาน*. 2544.

กล่าวว่าผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพจะต้องไม่เอาศัยเกียรติและศักดิ์ศรีของนักวิชาชีพ ไปแสวงหาประโยชน์จากผู้ป่วยหรือครอบครัว ปัจจุบันมีอาสาสมัครจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเห็นว่าเงินเดือนและค่าเบี้ยเลี้ยงต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากแต่ก่อน บุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัคร จะทำด้วยใจที่เสียสละ ทั้งเวลา แรงกาย แรงใจ โดยไม่ได้ผลประโยชน์ตอบแทน บางคนมีอายุน้อยยังไม่มีวุฒิภาวะในการปฏิบัติงานที่จะต้องมีการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือชีวิต ซึ่ง Ketefian⁶ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวิชาชีพไว้ว่า ควรจะต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือต้องรักษาจรรยาวิชาชีพ และพัฒนาตนเองในด้านวุฒิภาวะและคุณธรรมเพื่อสร้างศรัทธาเป็นที่เชื่อถือให้เกิดแก่ตนเอง ผู้รับบริการและผู้ร่วมงานในอาชีพเดียวกัน มุลินนิธธรรมวัตรก็ย้ำจึงควรมีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลากรที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกและให้การอบรมสมาชิกอาสาสมัครก่อนปฏิบัติงานโดยเน้นในเรื่องของการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ การสร้างจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ใช้สติปัญญาในการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระเมธีธรรมาภรณ์⁷ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบวิชาชีพว่า ต้องประกอบด้วยการมีวิชาความรู้มีจรรยาบรรณ ตลอดจนมีการคัดเลือก คัดสรรคนที่จะเข้ามาในวิชาชีพ และมีการฝึกอบรม

3. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมุลินนิธธรรมวัตรมีเมธีธรรมาภรณ์ และบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมุลินนิธธรรมวัตรมีเมธีธรรมาภรณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางทางแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมว่า ผู้ที่เป็นอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทน มีเวลาให้กับงานนี้ มีใจรัก มีความรับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต้องมีความเตรียมความพร้อม มีการฝึกอบรมวิธีการทำงาน ฝึกปฏิบัติวิธีการใช้อุปกรณ์การทำงาน และเรียนรู้อยู่เสมอสิ่งที่ สมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (T.M. Stinnett)⁸ ได้กำหนดลักษณะของวิชาชีพโดยกำหนดไว้ดังนี้ วิชาชีพนั้นจำเป็นต้องใช้สติปัญญา ต้องมีความรู้

⁶ สมานใจ ชันท์ท้าว. จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมุลินนิธธรรมกตัญญู. 2547.

⁷ ประยุทธ์ ปยุตโต. พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ. 2529.

⁸ สมเกียรติ เรืองประภัสสร และคณะ. มุลินนิธธรรมกตัญญู (หนังสือพิมพ์). 2540. หน้า 48 - 49.

โดยเฉพาะ ต้องมีการเตรียมการทางอาชีพ ต้องมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง อยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้า นอกจากนี้ควรสร้างจิตสำนึกให้กับอาสาสมัครมากขึ้น โดยให้เน้นเรื่องจริยธรรม และความห่วงใยบุคคลให้มากขึ้น รวมถึงประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องก็ควรจะให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเป็นหูเป็นตาโดยให้ช่วยแจ้งเหตุมายังมูลนิธิอาสาสมัคร ให้การอบรมเกี่ยวกับระเบียบ วินัย การรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา การเข้าถึงจิตใจคน จัดกิจกรรมหรือประชุมร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน อาสาสมัครทุกคนควรมีการอบรมหลักจริยธรรมวิชาชีพ ต้องมีเมตตาธรรม ไม่ละเลยในการใช้วิชาชีพช่วยเหลือผู้อื่น ไม่แบ่งแยกผิวพรรณ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความเชื่อทางการเมือง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ สมชาย กาญจนสุต และสันต์ ใจยอดศิลป์⁹ ที่ได้กล่าวถึงหลักจริยธรรมวิชาชีพ ว่า ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพจะต้องเป็นผู้มีเมตตาธรรมไม่ละเลยในการใช้วิชาชีพ ช่วยเหลือผู้ป่วยทุกครั้งที่มีโอกาส และช่วยเหลือผู้ป่วยโดยไม่แบ่งแยกเพศ ผิวพรรณ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ หรือความเชื่อทางการเมือง ประพฤติปฏิบัติสิ่งดีงาม มีความ ยุติธรรม ผู้นำทุกคนควรมีความเป็นกลาง และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วย กู้ภัย เพื่อจะได้มาปรับปรุงให้มูลนิธิเจริญก้าวหน้าต่อไป ควรจัดกิจกรรมร่วมกัน ในกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ จัดอบรมให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึก ควรกำหนดกฎเกณฑ์บทลงโทษของอาสาสมัครที่กระทำผิด ฝึกปฏิบัติธรรมให้รู้ ถึง ข้อดี บาปบุญคุณโทษ สร้างเสริมในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรู้รัก สามัคคี คุณธรรม จริยธรรม แก่อาสาสมัครที่เข้ามาปฏิบัติงานให้แก่มูลนิธิหน่วยกู้ภัย ให้เกิดเป็นนิสัย อยู่ในจิตสำนึกอยู่ตลอดเวลาที่ทำการปฏิบัติงาน เพื่อสร้าง ความภูมิใจในหน้าที่และสร้างจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้มาก ควรมีการ ตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางด้านจริยธรรม เชิญนักวิชาการที่มีความรู้เฉพาะมาให้ความรู้กับอาสาสมัครที่มีความตั้งใจจริง เพื่อจุดประกายให้เกิดจิตสำนึก และสามารถเป็นตัวแทนในการเผยแพร่แนวทางจริยธรรม จากรุ่นสู่รุ่นได้และต้อง ฝึกฝนคู่กับการสร้างระเบียบวินัย จึงจะได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตอาสาอย่าง แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ของสมานใจ ขันที่ท้าว¹⁰ ศึกษาเรื่อง

⁹ สมชาย กาญจนสุต และสันต์ ใจยอดศิลป์. ล.ด. หน้า 69 - 70.

¹⁰ สมานใจ ขันที่ท้าว. ล.ด.

จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมูลนิธิร่วมกตัญญู ได้เสนอแนะในส่วนของการแก้ไขปัญหาว่าควรปลูกจิตสำนึกในงานด้านอาสาสมัคร การกำหนดคุณสมบัติของอาสาสมัคร ต้องรู้จักพัฒนาตนและหลักจริยธรรมของอาสาสมัครกู้ภัยต้องมีจิตใจที่มีเมตตา มีความกล้าหาญ มีความเต็มใจที่จะเสียสละ ควรประพฤติตนให้อยู่ในกรอบของคุณธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีความซื่อสัตย์ในการทำงานโดยไม่หวังประโยชน์ส่วนรวม และเมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยในการช่วยเหลือบุคคลใดก็ตามไม่ควรแบ่งแยกเพศ ผิวพรรณ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ หรือความเชื่อทางการเมือง ควรปฏิบัติต่อผู้ที่รับความช่วยเหลือเสมือนดังญาติของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. องค์กรอาสาสมัครกู้ภัยควรตั้งกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลที่เข้ามาปฏิบัติงานในมูลนิธิกู้ภัยให้ชัดเจนและเข้มงวด โดยเน้นคุณสมบัติในด้านจริยธรรมให้มาก และถ้ามีผู้กระทำผิดกฎระเบียบต้องมีบทลงโทษที่เข้มงวดเพื่อที่จะได้บุคคลที่ดีอย่างแท้จริงเข้ามาปฏิบัติงาน
2. การพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงานในมูลนิธิควรดูจากบุคคลที่ต้องการอุทิศทั้งกาย ใจ และเวลาอย่างเต็มที่โดยไม่ได้มุ่งหวังผลประโยชน์จากการปฏิบัติวิชาชีพนี้
3. องค์กรอาสาสมัครกู้ภัยควรจัดอบรมเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงานทั้งความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ ความรู้ทางด้านจริยธรรม โดยมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน และช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยไม่แบ่งแยกเพศ ผิวพรรณ เชื้อชาติ ศาสนา อายุ หรือความเชื่อทางการเมือง

4. องค์การอาสาสมัครผู้เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมสร้างเสริมจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่อาสาสมัครผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักต่อบาปบุญคุณโทษ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติธรรม การจัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ โดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความตระหนักและยึดหลักจริยธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

5. องค์การอาสาสมัครควรสร้างเสริมภาพลักษณ์ด้านจริยธรรม ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัยของผู้ประสบเหตุ การแต่งกาย มารยาทในการปฏิบัติงาน การพูดจาโดยเน้นในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตให้มากเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับอาสาสมัคร มีการจดทะเบียนอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานในหน่วยราชการและองค์กรเอกชนต่างๆ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและคุณสมบัติของอาสาสมัครที่รับจดทะเบียน

2. ควรมีการกำหนดหลักจริยธรรมของอาสาสมัครผู้เกี่ยวข้อง โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นอาสาสมัคร จนถึงข้อปฏิบัติหรือข้อกำหนดอันเป็นรูปธรรม มีจริยธรรม ซึ่งถ้าผู้ใดละเมิดก็ควรมีบทลงโทษตามสถานการณ์นั้นๆ

3. ควรมีการตั้งองค์กรอาสาสมัครผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นองค์กรกำกับด้านจริยธรรม และประชาสัมพันธ์หน่วยงานให้สาธารณชนทราบบทบาทและหน้าที่ของอาสาสมัครผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนการผิดจริยธรรมของอาสาสมัคร

4. ควรมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้การรองรับการส่งเสริม สนับสนุน และการพัฒนางานอาสาสมัครอย่างจริงจัง

5. ควรมีการประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคคลที่ทำหน้าที่อาสาสมัครดีเด่น หรือประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรหรือมูลนิธิใดที่มีผลงานเทียบเท่า

มาตรฐานสากล ให้สาธารณชนทราบ เพื่อให้อาสาสมัครมีภาคภูมิใจในงานที่ตนเองได้ปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือสังคม

6. จัดตั้งสถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมอาสาสมัคร ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัดเพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประเภทต่างๆ เพื่อให้อาสาสมัครเป็นผู้มีอุดมการณ์ มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม

7. จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานอาสาสมัครแห่งชาติ โดยมีฝ่ายรัฐบาลเป็นประธาน มีผู้แทนของหน่วยราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร เป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน ส่งเสริมประสานงานงานด้านอาสาสมัครและติดตามผลงานของหน่วยงานอาสาสมัคร ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยพัฒนาระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานเหล่านี้เพื่อให้มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับจริยธรรมในการประสานงานของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัยต่างๆ
3. วิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอาสาสมัครหน่วยกู้ภัยของมูลนิธิต่างๆ

รายการอ้างอิง

แท้จริง ศิริพานิช และนางนุช ตันติธรรม. *คู่มือวิทยากรหลักสูตรการปฐมพยาบาล
ขั้นพื้นฐานสำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร*. กรุงเทพมหานคร:
เอส.ซี.แพนด.ปี., 2542.

ประยุทธ์ ปยุตโต. *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ*. กรุงเทพมหานคร:
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2529.

ประเวศ วะสี. *อุดมคติของอาสาสมัคร: ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน*.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

วรรณพร เพียรสาระ. *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครมูลนิธิ
ป่อเต็กตึ๊ง ศึกษาเฉพาะกรณีอาสาสมัครหน่วยบริการและหน่วยกู้ภัย.
วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์,
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.*

วริยา ชินวรรณ. *จริยธรรมในวิชาชีพ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

สมชาย กาญจนสุด และสันต์ ใจยอดศิลป์. *คู่มือเวชกรฉุกเฉินระดับพื้นฐาน*.
กรุงเทพมหานคร: แอล.ที.เพรส. จำกัด, 2544.

สมานใจ ชันท์ทำว. *จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: ศึกษากรณีมูลนิธิ
ร่วมกตัญญู*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจริยศาสตร์
ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547.